

Sağlam rəqabəti və innovativ fəaliyyəti stimullaşdırın

Bu gün təhsilə münasibət, ondan gözləntilər də sözün yaxşı mənasında dəyişib. Eləcə də təhsil müəssisələrinə, müəllimlərə verilən tələblər də özünün aktuallığı, müasir dövrün çağırışlarına uyğun olması ilə fərqlənir. Təhsil müəssisələrimizdə əlverişli təlim mühiti formalaşıb, təlim göstəricilərinin yaxşılaşdırılmasına ciddi diqqət artırılıb, şagirdlərə keyfiyyətli təhsil imkanları yaradılmaqla yanaşı, təhsilverənlərin də bilik və bacarıqlarının artırılması istiqamətində mühüm işlər həyata keçirilir. Artıq təhsil ocaqlarımız öz fəaliyyətlərində daha innovativ, müəllimlər isə daha yaradıcı olmaqları, kreativ fikirləri ilə seçilirlər. Təbii ki, bütün bu imkanları isə onlara Təhsil Nazirliyi yaratır. Təhsildə inkişaf və innovasiyalar üzrə qrant müsabiqəsi nazirliyin həyata keçirdiyi uğurlu layihələrindəndir. Artıq 3-cü ildir ki, keçirilən müsabiqənin əsas məqsədi də məhz təhsil müəssisələrində, təhsilverənlərdə sağlam rəqabəti və innovativ fəaliyyəti stimullaşdırmaqdır. Bu ilki nəticələrə görə, ümumi təhsil müəssisələri kateqoriyası üzrə 53, fərdi kateqoriya üzrə 115 layihənin dəstəklənməsi məqsədə uyğun sayılıb. Müsbət qərar verilən 168 qalib layihənin maliyyələşdirilməsi Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiqlənib. Ümumilikdə, müsabiqədə 44 rayon və şəhər üzrə ümumi təhsil müəssisəsi və müəllimlər qalib gəlib. Müsabiqədə bölgələrdən olan təhsil müəssisələri, eləcə də müəllimlər heç də paytaxtdakı həmkarlarından fərqlənmə-yərək fəallıqları ilə seçiliblər. Belə ki, Bakı ilə yanaşı, Gəncə, Sumqayıt, Lənkəran, Quba, Masallı, Bərdə, Şəki, Göygöl və Şəmkir qalib layihələri olan ən fəal rayon və şəhərlərdən sayılırlar.

Müsabiqənin bu ilki qalibləri onlara uğur gətirən layihələrindən söz açıblar.

⇒Ardı səh.5

Sağlam rəqabəti və innovativ fəaliyyəti stimullaşdırın

«Əvvələ səh.1»

Təhsildə inkişaf və innovasiyalar üzrə qrant müsabiqəsi qaliblərinin uğur hekayələri

Samirə KƏRİMOVA

Yaşar Əliyev

Kənül Quliyeva

Rabil Abdinov

Təranə Yusifova

Məktəb-teatr, teatr-məktəb əlaqələri möhkəmləndirilməlidir

Yaşar Əliyev Qazax rayonu İsləm Nəsibov adına Aşağı Əskipara kənd tam orta məktəbinin direktoru. Təhsil Nazirliyinin Təhsildə inkişaf və innovasiyalar üzrə III qrant müsabiqəsində rəhbərlik etdiyi məktəbin ilk dəfə iştirak etdiyini və layihələrinin qalib olduğunu söyləyir. Təqdim etdikləri layihənin forqlənlərlə sırasında olacağını heç gözləmirmiş.

Müsabiqənin qalibi olan layihələri “Məktəb və teatr adlanır. Niyə məhz bu mövzuya müraciət etmələrini bəsləçəklər.

- Bilirsiniz ki, uşaqların mənəvi inkişafında, onların dünyagörüşünün, estetik zövqünün formalşamasında, daxili aləmlərinin zənginləşməsində teatrların rolü danılmazdır. Ölkəmizdə uşaqlara xidmət edən bir neçə teatr fəaliyyət göstərir. Bu teatrlar əsasən paytaxt Bakıda yerləşir. Teatr həm de güclü təhlükət vasitəsidir. Onun böyükündə olan gənc neslin təriyəsinə töсли inkarolunmazdır. Cəmiyyətdə elə ailələr var ki, teatr onlar üçün böyük maraq kəsb edir. Müəyyən obyektiv və subjektiv sebəblərdən teatra gedə bilmirlər. Bezi ailələr üçün isə teatr rəngarəng işləyişlər, bəziləri üçün isə qaranlıq bir dünyadır. Yeni, teatr haqqında məlumatçıdır. Düşündür ki, məktəb-teatr, teatr-məktəb əlaqələri möhkəmləndirilməlidir. Məktəblər teatrlara tədrisin tərkib hissəsi olaraq yeni dərs-tamaşalar sıfırı etmek hüququna malik olmalıdır. Xarici dövlətlərdə olduğu kimi, məktəblər tərkibində teatr məşğələləri olmalıdır və şagirdlərdən ibarət aktyor truppası təşkil edilməlidir. Burada aktual mövzularla bağlı sahənciklər hazırlanmalı, məktəblilərin maariflənməsinə, edəbi ehtiyaclarının ödənilməsinə, onların yerli və əcnəbi klassik yazarların əsərləri ilə əyani şəkildə tanışlığına imkanlar yaradılmalıdır. Həmçinin, şagirdlərdən ibarət teatr bayram və əlamətdar günlərdə məktəb kollektivinin asudə vaxtının

səmərəli təşkil edilməsində yaxından iştirak etməlidir. Məhz təqdim etdiyimiz layihənin əsas məqsədi də məktəbdə teatr məşğələləri təşkil etmək, aktyorluq istədiyi olan uşaqları üzə çıxartmaq, teatr truppası yaradaraq müxtəlif əsərləri sahneləşdirməkdir. Həmçinin, vaxtaşır şagirdlərin asudə vaxtında səmərəli və monali olması məqsədi ilə teatr tamaşaları təşkil etməkdir.

Avgustun 20-dən start götürən layihəmizin ilkin olaraq məktəbməzində təqdimatını keçirmiş, iştirakçılar və qonaqlara bununla bağlı geniş məlumat vermişik. Artıq sahneləşdiriləcək tamaşalarda oynamaya istəyən istəddəli şagirdlərin seçimi gedir. Onu da qeyd edim ki, layihə uşaqların hədsiz marağına səbəb olduğundan aktyor seçimi zamanı bizi nəzərdə tutulandan artıq uşaq müraciət edib. Hətta əlavə kömək olaraq bu layihədə iştirak etmək istəyən şagirdlərimiz də var. Bu da onu göstərir ki, biz məqsədimizə çatmaq çox yaxşımq. Düşünürüm ki, dekabrdə yekunlaşacaq bu layihə şagirdlərimizi digər tərəfdən də daha yaxından tanımağıza imkan yaratmaqla yanaşı, onların aktyorluq istədədə və qabiliyyətlərinin aşkarlanmasıdır. Həmçinin, şagirdlərdən teatr gələcək.

Bu gün Azərbaycanda heyata keçirilən dövlət proqramları və islahatlar çerçivəsində təhsilin bütün sahələri yenilənir, daha da təkmilləşir. Təhsilde idarəetmə, müəllim hazırlığı və digər sahələrin inkişafına xüsuslu diqqət yetirilir.

Ölkəmizdə son illərdə təhsilin inkişafı ilə bağlı görülen işlər deməyə əsas verir ki, Azərbaycan öz gələcəyini daha etibarlı və inamlı görmək əzmindədir.

Bilirsiniz, innovativ fəaliyyət əslinde təhsil fəaliyyətinin inkişaf formasıdır. Bölgə məktəbi olaraq belə bir müsabiqədə iştirak etmək və təqdim etdiyimiz layihə ilə sevilmək çox sevindiricidir.

“Müsabiqə kreativ fikirlərimizi reallaşdırmağa geniş imkan yaradır”

Müsabiqənin digər qalib layihəsi fərdi kateqoriya üzrə Masallı rayonu Çayırqapı kənd ümumi orta məktəbinin riyaziyyat müəllimi Rabil Abdinov tərəfindən hazırlanıb.

Onu da qeyd edək ki, bu il keçirilən müsabiqənin öncəkildən əsas fərqi istər müraciətlərin qəbulu, istərsə də layihələrin qiymətləndirilməsinin elektron şəkildə həyata keçirilməsidir ki, bu da prosesdə şəffaflığın və obyektivliyin qorunmasına vacib faktorlardan biri hesab edilir. Belə ki, bütün iştirakçılar grant.edu.az portali vasitəsilə qeydiyyatdan keçərək orzulərinin elektron qaydada yerləşdirilir. Ekspert komissiyası da layihələrin qiymətləndirmə prosesini tam elektron şəkildə həyata keçirir. Məhz Rabil müəllim də “Virtual məktəb” adlı layihəsinin şərtlərinə uyğun olaraq təqdim edib və sonda qalib olub. Onuna səhbbatımız bu mövzuda layihə işləməsinin hansı zəruriyyətdən yarandığı və bununla bağlı nə kimin işlərin görüldüyü barədə oldu.

Rabil müəllim bildirir ki, məktəb rəhbərləri, müəllimlər və valideynlər məktəblə bağlı məlumatları əldə etməkdə bir səra çatınlıklarla üzələşdiriyinən dəfələrlə şahidi olub.

- Bəzən də elə hallar yaranır ki, məktəbin fəaliyyəti ilə bağlı normativ sənədlərin mənbəsimi tapmaq çətin olur. Sənədlər edilmiş deyislikləri deqiqləşdirmək olmur. Məktəblə bağlı sənədlərin bir çoxunun elektron versiyaları yoxdur. Bütün bunları axtarıb tapmaq üçün vaxt və bir qədər də hüquqi bilgi tələb olunur. Mənim tərəfindən hazırlanmış layihə “Virtual məktəb” adlanır. Layihənin əsas fəlsəfəsi budur ki hər hansı xəyalı bir nümunəvi ümumtəhsil məktəbi mövcuddur və onun ümumdünya hörümək torunda www.virtual-maktab.az domenli vəb saytı mövcuddur. Bu portal vasitəsi ilə

məktəbin heyəti və valideynlər vəzifə funksiyalarının icrası ilə bağlı bütün işlərin nümunəvi forması ilə tanış olara bilirlər. Hazırda saytın hazırlanmasının texniki hissəsi demək olar ki, bitib və son tamamlanma işləri gedir. Saytın bir neçə metodik məqalə də artıq yerləşdirilib. 6 ay ərzində sayt nəzərdə tutulan məktəbünashlığı aid məlumatları özündə ehtiva etməlidir. Təqdim etdiyim layihənin əsas hədəfi məktəblərə təqdim etməlidir. Məktəbünashlığı ilə bağlı normalitə və metodik bazanı “bir pəncərə” dən her bir kesin ixтиyarına verməkdir. Düşünürüm ki, bu, təhsil işçilərimizə vaxta qənaət etməklə tez bir zamanda istədikləri sənədlərlə tanış olmaq imkanı yaradacaqdır.

Müsabiqədə qalib geləcəyimə əmin idim. Lakin layihənin əhatəliyinin genişliyi və vəb texnologiyalardan kənd yerində istifadənin çətinliyinə görə öhdəsindən gələcəyimə tam əmin deyildim. Artıq çətinliklə dəfə olunub və bu məsələlərin həlli üzərində ciddi işlər aparılır.

Son illər Təhsil Nazirliyinin apardığı islahatlar, tətbiq olunan yeniliklər biz müəllimlərin ürəyincədir. Xüsusiələ Təhsil Nazirliyi tərəfindən təhsildə inkişaf və innovasiyalar üzrə qrant müsabiqəsinin keçirilməsi biziə kreativ fikirlərimizi reallaşdırmağa geniş imkanlar yaradır. Bu müsabiqə həm müəllimlərə ideya və innovativ işlərinə həyata keçirməyə maddi stimul verir, eyni zamanda mədəniyyətə və əməkdaşlıqla bağlı sənədlərin hazırlanması, səslenirilməsi ilə bağlı rejissor və aktyor işləri artıq yekunlaşacaq. Dövlət müəlliminin ideyasını maddi dəstəkləməklə yanaşı, onları məktəblərdə həyata keçirməsinə də gözel bir şərait yaradır.

“Məlumatların elektronlaşdırılması uşaqların daha rahat öyrənməsinə imkan verəcək”

38 illik pedagoji stajı olan Təranə Yusifova da müsabiqənin builkil qaliblərindəndir. Bakıda 285 nömrəli tam orta məktəbin müəllimidir. Müsabiqəyə “Audio-Ensiylopediya” adlı layihəsi ilə qatılıb və qalib olub. Müsabiqədə iştirak etmək həvəsi onda işlədiyi məktəbin direktoru Safurə Rəhimovanın bu müsabiqənin birinci ilində yer tutmasından sonra yaranıb.

- Direktorumuzun layihəsi “Oxumadan öyrənək” adlanır. Layihə çərçivəsində 5-ci sinif “Ədəbiyyat” və “Azərbaycan tarixi” dərsliklərinin elektron variantını işləyib hazırlanmışdı. Disk şəkildə olan bu dərsliklərin məktəbimizdə təqdimatı keçirildi və mən həmin disklərlə tanış oldum. Daha sonra bu disklər məktəbdə tətbiq olunmağa başladı, müəllimlərə paylanıldı. Gözənən problemi olan uşaqlara hədiyyə edildi. Bütün bunlar müəllim olaraq məni həvəsləndirdi ki, belə bir layihə edim. Bu ideyadan yararlanaraq özüm “Audio-Ensiylopediya” adlı layihə üzərində işləməyə başladım və onu builkil müsabiqəyə təqdim etdim.

Bilirsiniz, audio vəsait artıq bütün dünyada yayılıb, istədim ki, bizdə də geniş tətbiq olunsun. Düşünürüm ki, 1-ci və 4-cü sinif şagirdləri üçün onların dünyagörüşünün artırılması istiqamətində maraqlı bir dərs resursu hazırlanıb. Fikirleşdim ki, ensiklopediyalar çok var. Müəllim kimi gördüm ki, şagirdlərin çoxusu kitabları alır və bir dəfə oxuyandan sonra qoyur bir tərəf və öyrəndikləri məlumatların ekseriyəti yaddan çıxır. Amma bu məlumatların elektronlaşdırılması, disk şəkildə olması uşaqların harada olmaqlarından asılı olmayaraq rahat istifadəsinə imkan verə bilər, hətta telefonlarında da diskden rahat şəkildə yükleyə bilərlər. Beləliklə “Audio-Ensiylopediya”ni hazırlanıqla onun şagirdlər üçün gərəkli bir vəsait olacaqım özüm üçün yəqinləşdirdim. Bu vəsaitin xüsusiələ bizim inklüтив təhsilə cəlb olunan şagirdlərimiz üçün istifadə baxımımdan daha faydalı olacağına əminim.

Avgust ayındı icrasına başlanılan layihə çərçivəsində bu günə qədər artıq müxtəlif ensiklopediyalar üzərində istifadə etmək baxımımdan rahat olacaqdır. Üzün olmadığım heç bir işin qulpundan yapışmiram. Uzun illər ərzində qazandığım təcrübə menə belə bir layihə ilə müsabiqəyə qatılmaq inamımdır. Layihə çərçivəsində ilk telim sessiyası cari ilin oktyabrın 6-da Bərdə rayonunda keçirilib. Layihə çərçivəsində müəyyən olunmuş 5 fəndən ilk olaraq riyaziyyatdan valideynlər və övladlar bir yerdə çalışaraq müxtəlif tapşırıqlar

yerinə yetiriblər. Bu prosesdə onlar keçilən mövzunu əy-lənərək öyrəniblər. İlk mövzu “Vurma” olub. Burada valideynlər övladları birləşdə onlara eyni sayıda verilmiş misalları müəyyən vaxt çərçivəsində həll etməyə çalışırlar. Sonra növbəti “İkireqməli ədədin bir reqməli ədədə bölünməsi” mövzusunu öyrənilib. Onu da əlavə edim ki, burada atalar və övladlar fərqli komandalar yaratırmış və hər bir ata özü övladı ilə yarışır. Belə ki, 2 fərqli flipcharta yazılımış eyni misalları həll etməyə çalışın qruplar bir-birləri ilə yarışırlar. Sonda övladlar qrupu qalib olub.

Layihə çərçivəsində növbəti telim sessiyası həyat bilisi fənni üzrə baş tutub. Bu zaman da valideynlər övladları ilə bir yerde çalışaraq müxtəlif tapşırıqlar yerinə yetirib, yeni bilgiliyi əy-lənərək öyrəniblər. Atalar və onların övladları arasında öyrəndikləri məlumatların mənimsənilməsi və ölçülməsi məqsədilə sorğu-sual yarışı da keçirilib.

Diger fənlər üzrə də belə telim sessiyaları keçirilib və atalar uşaqları ilə birləşdə təhsil prosesində iştirak etməsi olduğunu daşıyır.

Düşünürüm ki, layihəmizin nəticəsi olaraq artıq atalar övladlarının gələcək təhsil heyatlardan bundan sonra da fəal olacaq, uşaqlara dərslerində hər zaman köməklik göstərə biləcək və bu prosesin əsasında çox da çatın olmadığını anlayacaqlar. Eyni zamanda, bu müddət ərzində bir çox dərsliklər övladları ilə dərhal maraqlı olaraq vaxt keçirmələr, həm uşaqlarının təhsilə olan maraqlının artmasına, həm də atalar övlad mənəsibətinin düzgün şəkildə formalşamasına şərait yaradacaqdır.

Hər bir şagirdin təqdimatını keçirib, Bərdə rayonunda məktəblərin 4-cü sinif şagirdləri bunulna bağlı məlumatlandırılıb. Aparıldığım uğurlu tətbiq noticəsində atalar öz övladları ilə birləşdə iştirak etmək üçün müraciət ediblər. Onlar arasında seçilən iştirakçılarla bir dərhal görüş təşkil olunub və müəyyən məsələlərlə bağlı məlumatlar verilib. Qeyd edim ki, layihə müddətində 5 fənn üzrə (rəsm, həyat bilisi, riyaziyyat, ingiliscə, ana dil) telim sessiyalarının keçirilməsi müəyyənləşdirilib. Həmin telimlər üçün müəyyən olunan fənlər üzrə uyğun mövzular ibtidai sinif müəllimləri ilə birləşdə müzakirə edilərək seçilir.

Layihə çərçivəsində ilk telim sessiyası cari ilin oktyabrın 6-da Bərdə rayonunda keçirilib. Layihə çərçivəsində müəyyən olunmuş 5 fəndən ilk olaraq riyaziyyatdan valideynlər və övladlar bir yerdə çalışaraq müxtəlif tapşırıqlar

tablardan yaş səviyyəsinə uyğun olaraq materiallar toplanılıb. Həmin materiallar redakte olunub. Onu deyim ki, toplanılan məlumatlar müxtəlif ensiklopedik biliyələrə malik olan kitablardan, ensiklopediyalardan və internetdən dəqiq və yoxlanılmış məlumatlardır. Həmin məlumatların elektron versiyasının hazırlanması, səslenirilməsi ilə bağlı rejissor və aktyor işləri artıq yekunlaşacaq. Layihəmədə qarşıya qoyduğum hədəf ondan ibarət ki, şagirdlərin bilik və bacarıqlarının artırılmasına nail olunur. Düşünürüm ki, valideynlərin inkişafının artırılması istiqamətində həm müəllimlərə ideya və innovativ işlərinə həyata keçirməyə maddi stimul verir, eyni zamanda mədəniyyətə və əməkdaşlıqla bağlı sənədlərin hazırlanması, səslenirilməsi ilə bağlı rejissor və aktyor işləri artıq yekunlaşacaq. Layihəmədə qarşıya qoyduğum hədəf ondan ibarət ki, şagirdlərin bilik və bacarıqlarının artırılmasına nail olunur. Düşünürüm ki, valideynlərin inkişafının artırılması istiqamətində həm müəllimlərə ideya və innovativ işlərinə həyata keçirməyə maddi stimul verir, eyni zamanda mədəniyyətə və əməkdaşlıqla bağlı sənədlərin hazırlanması, səslenirilməsi ilə bağlı rejissor və aktyor işləri artıq yekunlaşacaq.

Layihəmədə qarşıya qoyduğum hədəf ondan ib